

Rodica Gavriliță

Cu viața la o cafea

Poeme

*Cuvânt înainte
de Tatiana Cărtăleanu*

EDITURA **UNU**
Chișinău, 2021

CUVÂNT ÎNAINTE

*Poetul este nu atât un mântuitor,
cât un mântuitor al cuvintelor.
El scoate cuvintele din starea lor naturală
și le aduce în starea de grație.*

Lucian Blaga

Filolog de formație, profesor cunoscut în republică, eseista și poeta Rodica Gavriliță propune cititorilor un nou mănunchi de poezii pline de candoare, versuri în care simbolurile ancestrale stau alături de imagini proaspete, din care desprindem, strat după strat, trăiri, sentimente, mesaje și ne regăsim pe noi înșine.

E libertatea fiecăruia dintre cei care vor deschide cartea să-i placă un anume text, să-l miște o sintagmă, să-l cheme înapoi, la pagina parcursă, un vers sau un titlu; e dreptul cititorului să se apropie de aceste texte cu mintea, cu gândul, cu un instrumentar filologic sau doar cu inima ori să se lase copleșit de amintiri, construind punți între eul său și eul poetic.

Și cei care scriu literatură, și cei care sunt doar cititori împătimiți, dar mai ales cei care abia încep să guste o poezie frumoasă – toți pot găsi texte pe care ar vrea să le copieze sau să le memorizeze, sau să le pună pe note și să facă din ele un cântec. Pentru mine, e programatică prima strofă a poeziei *Setea de cuvinte*:

Bine că mai găsim cuvinte
Calde, rotunde, simple –

să ni le spunem, să ni le scriem,
să le gustăm miezul dulce,
să le pipăim sensul
cu degetele minții, cu sufletul,
să înotăm în apa lor transparentă
precum peștișorii de aur.

Aceasta e menirea poeziei – să descopere frumusețea pe care o pot arăta cuvintele cotidiene atunci când stau alături și din această vecinătate se naște imaginea, ideea poetică și însăși poezia.

Tatiana CARTALEANU

DREPTUL POEZIEI DE A-ȘI EXERCITA INTELIGENȚA

În poezia Rodicăi Gavriliță nimic nu se întâmplă în absența mirării ca fenomen ontologic. Eul poetic își edifică identitățile pe schelăria semantismului estetic magistral. Autoritatea ideii de viețuire cu rost în labirintul ființial, la dobândirea experiențelor sufletești, este hotărâtoare pentru discursul liric al scriitoarei.

Gestul poetic arhetipal al autoarei circumscrie câmpului imagistic al acestor, grațioase, 103 poeme proiecții lirice originale, profilate în și pe dimensiunea filozofică a existenței umane, pentru timpul și spațiul dedicat oamenilor cu destin.

Onticul, logosul și axioticul devin în poezia Domniei Sale pretexte lirice fundamentale ale motivelor (re)întrupate și (re)interpretate poetic în manieră artistică inedită. Iubirea de viață a poetei devastatoare de tristeți metafizice erupe, vulcanic, frumuseți lirice copleșitoare prin ființa cuvântului ei, subjugat de vocație, devoțiune și timp. E un drept al cititorului la instanța poeziei valoroase și o obligațiune pe care și-o ia în serios autoarea, creând poeme pe principiul nobilei virtuți, al calofiliei și pe cel al scriiturii de plăcere. E însă și un drept al inteligenței poetice de a se exercita. Și Rodica Gavriliță își permite luxul afirmării prin poezie ca predispoziție atitudinală la ecuația libertății depline a omului. De aceea mi-e drag și recomand volumul, pentru că subscriu viziunii autoarei asupra poeziei ca act de conștiință vocațională, nu doar ca unul de voință umană.

Ocolind artefacte și banalități prozodice, vocea lirică a cărții trăiește și scrie, cu măiestrie, partitura unui destin

implacabil. Scenariile lirice variază în funcție de sensibilitățile eului sedus de idoli, tentații, ispite și iluzii. Discursul poetic armonizează cu atmosfera emotivă implicită a textelor, originată în tâlcurile ascunse ale ideății lor artistice, generatoare de revelații lirice complexe. Filonul romantic al temelor modelate concordă cu strigătul expresionist al dorului de viață și, în orizontul lui de așteptare, autoarea dă la iveală, cu talent și cu atributele poetice ale imaginarului, tulburătoare neliniști (textuale), dar și emoționante tăceri (subtextuale) de sorginte existențială.

De la un poem la celălalt, eul se (auto)construiește în dialogul implicit cu SINELE, ca emanație a dorului absolut de viață, și în cel față către față cu VIAȚA, ca personaj liric al (post)adevărului, prin care acesta renaște, redevine, reverberează spiritual cu lumea și se integrează totalității ființei sale, grefată neobișnuit pe ființa poeziei însăși.

Abolind viața ca spectacol, dar integrându-se auctorial spectacolului poetic autentic al vieții, Rodica Gavriliță oferă cititorilor un volum-călăuză lirică pentru regăsirea adevărului despre noi înșine și pentru resuscitarea iubirilor din noi, întru fericirea deplină a ființei purtătoare de cuviință și bunătate – două mari puteri ale spiritului uman în deplinătatea desăvârșirii lui cu arta poetică mereu reînnoită a valorilor umaniste, de care se servește autoarea, creând poeme prin care facilitează accesul omului la propria ființă.

În spațiul poematic al cărții, po(i)etica pedagogiei vitaliste se conjugă cu poetica naturaleței, firescului, autenticului, ludicului. Astfel, fenomenul pedagogic Rodica Gavriliță este secondat excelent de spiritul poetic postmodern al talentului, curiozității și căutărilor fără de sfârșit în raport cu esențele poeziei din chiar textul existenței sale. Anume din rezervorul imens al acestuia, poeta Rodica Gavriliță își revendică spiritul creator ca pe un drept fundamental și exclusiv la viață.

Citiți-o pe Rodica Gavriliță cu freamătul atitudinal al inteligenței voastre!

Adrian GHICOV,
doctor habilitat, conferențiar universitar

CU VIAȚA LA O CAFEA

Să stăm puțin de vorbă, DOAMNA mea,
mi-i tare drag, cumplit de drag de tine,
de dâra de argint și acadea
ce-o lași în urma ta când treci prin mine.
Să stăm îmbrățișate destul timp
cât să admir și muguri, și albine,
cât să-nțeleg cerescu-ți algoritm
și să pricep ce-i rău și ce e bine.
Mai stai lipită de inima mea,
insulă mov mustindă de himere,
atinge-ți mâinile de fruntea-mi grea
de visuri, de-amintiri, de bariere.
Știu că-i grăbit și crâncen pasul tău,
dar vreau să te-mblânezec acum cu-o floare
sau cu o poezie scrisă greu,
sau cu un ciob divin de sărbătoare.
Mai stai cu mine, simplă Viața mea,
să-mi ierți avântul bleu și cutezanța
ia-mi tot acum ce mi se poate lua,
dar lasă-mi mulțumirea și speranța
că vom mai bea în două o cafea
cu-arome vii de iarbă și câmpie,
că vei mai sta un pic la poarta mea
urzind cu mine marea-ți Poezie...

ADEVĂRATĂ

să stai lângă sufletul meu
fărâmițat în cioburi
să le strângi în tăcere,
încleindu-le cu lacrima
să stau lângă sufletul tău
fremătând
și să-ți însăilez cu ața recunoștinței
o aripă frântă
să râzi și să plângi cu mine
să tac și să zbor cu tine
să-mi strecori primăvara prin zăbrelele durerii
să-ți presar stele galbene peste suspine
să fii cu mine când ești peste oceane de depărtări
să fiu cu tine când ești pe Muntele Regăsirii
să mături din calea mea spinii descurajării
să șterg cu mopul simțirii mele
dâra de sânge a lacrimi tale
să împărți cu mine verdele inimii tale
să împart cu tine soarele clipelor fugare
să mă vorbești de bine
când latră neostoit câinii
să te vorbesc de bine
când sunt în Grădina Disperării
să-mi faci drum cu inima prin pădurea
întunecată
să mănânc pământ cu dinții

pentru inima ta fermecată –
iată ce este prietenia
cea pe care unii o numesc
ADEVĂRATĂ...

ALUNGĂ TRISTEȚEA

pune o piesă duioasă
alungă tristețea din casă
și spune-mi că viața-i frumoasă

gonește angoasa și umbrele
spulberă reci undele
cu soare toate cupele umple-le

parfumează-mi tristețea cu-o vară
îndulcește-i fântâna amară
și fă-i un vaccin să nu doară

leagă dorul la ochi cu basmaua amintirii
prin orice por al zilei setos să respire
și eu s-o tot sorb în neștire

ascunde-n adâncuri durerile
alungă iubite tăcerile
și umple-mi cu dragoste serile

adună în pumni fericirea
stropește cu ea nemurirea
topește cu vorba-ți mâhnirea

sădește-n țărâna vieții fiori
să izbucnească din ei munți de flori
să zboare prin mine mii de cocori

cheamă în sufletul meu ciocârlia
să-nmugurească cântând toate glia

și-n inima mea solitară
să facă din nou primăvară

AM NEVOIE DE TINE

am nevoie de tine
ca de-un colac de salvare
așa cum ești urzită din clipe de sare
din tăceri amare
din păsări zburând solitare
ești aburul ce plutește
în toiul dimineții pe mare
acoperind tristeți și goluri bizare

țesută din pâlcuri de răbdare
dosită în raze crepusculare
în file nescrise și solitare
tu scalzi inima mea în candoare
izvorând dintr-o muzică divină
din pașii tăcuți și inima plină

tu ești o insulă de lumină
o fâșie de nor o dulce grădina
în care sufletul meu se plimbă și se alină
besactea cu giuvaiere de dor și de tristețe
cer limpede cu amintiri solare din tinerețe
tu-mi descoperi cele mai tainice fețe

ești oaza mea infinită de frumusețe
de lacrimi de-alean de alinare
atotputernică și izbăvitoare
sora mea de umbră și de culoare
LINIȘTEA mea dulce și visătoare

METAMORFOZĂ AMARĂ

și parcă toate lucrurile
stau la locul lor
dar nu le mai atingem cu mâinile
și parcă peisajele sunt
la fel de impresionante
dar le atingem cu privirea mai rar
mult mai rar
și parcă toți prietenii
stau la casele lor
dar nu îi vizităm deloc
și parcă pe pământ pășește
aceeași splendidă lună mai
și cântă înnebunitor privighetoarea
și nucul își sloboade pe furiș
frunzișoarele inocente
și liliacul ne umple de doruri
și cerul își deschide dimineața
nepăsător ochiul imens
atoatevăzător atotcuprinzător
doar noi suntem alții
mai tăcuți
mai cărunți
mai înțelepți
și mai goi

AMICUL MEU

Prieten drag, râde soarele-n față,
Căci tu mă știi și mă sprijini de-o viață.
Ce dar frumos, ce minune stelară!
Tu știi s-aduci în sufletul meu primăvara.

Prieten scump, stai aici lângă mine,
Căci inima mea este plină de tine
Trăim în doi bucuria și-amarul –
Tu-mi ești povața, alinarea și harul.

Anii mei plini i-am trăit lângă tine,
Umăr la umăr am mers la rău și la bine.
Ești o minune, un dar de la Domnul cel sfânt,
Mii de-amintiri le-am făurit rând pe rând.

Amicul meu, raza mea de lumină,
Cu flori și brazi ți-este plină grădina.
Tot ce-i etern, minunat și valoare
Să ai din plin cât vei merge sub soare.

AUGUST FUGAR

Iar zilele de august

pier una câte una...

Vreau să le strâng în brațe,

să le alin(t) furtuna

și să mai prind în părul lor

ondulat și blond

poveștile-mi rebele

și dorul vagabond.

Un dor țesut pe dealuri

din iarbă, foc și stele,

din libertatea clipei

și flori de imortele,

vreau să le ung pe pâine,

în mi(n)te să le port

să le primesc în țara-mi

fără vreun pașaport

eu le clădesc o casă

de pace și lumină...

dar ele-și scot batista

și îmi tot fac din mână...

Miroase-a despărțire

în streșinile veri

O, Doamne, umple-mi TOAMNA

cu har și cu putere!

AZI NU VREAU SĂ INTRU ÎN CASĂ

Azi nu vreau să intru în casă –
mă țin ghiociei afară
și freamătul de primăvară
lumina pe frunte mi-o lasă.
Plutește în aer misterul
ce lumea din muguri o țese
și chiar de culorile-s șterse,
în sufletul meu e tot cerul!
Azi tot ce-amorțise învie
și inima simte frământul,
e tot mai de-albastru cuvântul
și seva mustește sub glie.
Azi nu vreau să intru în casă –
un aer divin mă oprește
azi dorul de ducă-neverzește
și viața-i cu mult mai frumoasă!
Azi simt că nimic nu mă doare
și-n mine-i azur și-armonie,
azi dorul mai aprig învie
de parc-aș iubi prima oară...

Simțiți cum e-n voi primăvară
și tot ce e frig se topește?
cum setea de-azur se trezește
și păsări prin visuri vă zboară?

PRIVIREA TA

Cât bucură privirea ta-ncălzită
De asfințitul înmuiat în miere –
Mă simt în lume cea mai fericită
Și nu știu de la soartă ce-aș mai cere.

Adun din vocea-ți muguri de albastru
Și rog clipita-n loc să stea, tăcută,
Tu-mi aranjezi stihiiile din suflet
Și îmi alungi durerea nevăzută

Ce drag mi-e să te-aștept în prag de seară
Și tu să vii de pe cărări o mie,
Să simt cum bunătatea ta solară
Îmi potolește-a zilei lungi stihie.

Mai lasă-mă să stau în poala serii
Cu fruntea sprijinită de o rază,
Să simt în pacea ta lumina mării
Cum inima necunten mi-o veghează.

CARNETUL SPECIAL

în aceste rânduri
nu se va regăsi oricine
doar cei care la fel ca și mine
au un carnet special în care
notează gânduri și poezii
ce le ating sufletul
îi fac să se simtă vii
toată viața am ținut
asemenea carnete
unde copiam de mână
poeme înțelepte
ce deveneau pietre
de lumină piloni
de care mă sprijineam cu disperare
să ies din beznă și din uitare
din monotonie și din rutină
versuri plămădite cu sufletul
versuri-lumină
ce mă răscolesc mă înalță
sufletul de tăceri îl descâlță
și mă zboară sus mă încântă
mă propulsează mă frământă
aceste poezii-nestemate
ce-mi sărează ora de singurătate
și-mi devin templu, biserică, cetate
ajutându-mă să merg mai departe
făcându-mă să cred că...
nu există moarte...

DUMINICĂ

Ce faceți azi, copiii mei?
Haideți cu mine, să hăulim!
Mi-i dor de voi, să vă revăd,
Să fiți cu mine, să mai vorbim
despre nimicuri, dar să mai fim
aproape, tineri, să fie bine
pe dealuri multe să hoinărim,
mierea să curgă frumos prin zile...
Cum trece viața și voi v-ați dus
luând cu voi o felie din mine
știu ce e soarta și mă supun,
dar tare-i greu fără-o parte din tine ...
Ce faceți astăzi, copiii mei,
iubiții mei ca trei fărâme,
sărez mâncarea cu lacrima
și mă tot rog să fie bine...

CE MAI NOU?

dimineață tricoloră
trei cu minus
brumă gheață
o geană de zi
flori care mai rezistă
uși ce se deschid supărate
trecători grabă uruit de mașini
în fața magazinului
o siluetă subțire, cu plete, pălărie,
mască neagră butonează...
așa și nu i-am văzut ochii
a rămas o mască butonând
pe drum doar ochi și măști
străzi fără zâmbete
oraș gri bacovian
tristețea care stăpânește
firea și firile
îngrijorare
toate acoperite
cu un strat gros de frică
și deznădejde...